

De bornholmske vandhuller mellem kystens klipper kaldes rockpools. De er botanisk berømte for deres mange sjældne blomster. Her den megede kodriver med en hvælvet kant af den citrongule kantbælg.

Naturkalenderen i juni

NATUR

Tekst/foto: Søren P. Sillehoved

Juni er den første sommermåned og dagene er for alvor blevet lange. Det er blevet de lyse sommernætters tid. Vi nærmer os skærsommer og den 21. juni er det allerede sommersolhverv, hvor dagene igen begynder at blive kortere. Den tid, den sorg.

Og selv om solen skinner meget i juni, er måneden kendt for sit vejrskifte, og der er også perioder med regn og blæst.

Forårets smukke lysegrønne bøgeskove er nu blevet mørkere og mere tætte og anemonerne er væk for i år, men heldigvis er der så meget andet i naturen, man kan nyde. Der er mange andre smukke blomster. De blomstrende hvide kirsebær i maj er nu afløst af den duftende hyld, og den mindre vellugtende hvide tjørn.

Der er flere arter af tjørn, men hvidtjørnen er vigtig, for dels er den et meget smukt syn, dels er den stamfader til vore hække i haverne, hvor den beskytter med sine stikkende grene. Bladene kommer allerede sidst i april, for "grøn er vårens hæk", men kun i juni blomstrer tjørnen, og det gør den i 10 dage. Det kommer an på vejret, og kommer der regn og kraftig vind er blomsterne blæst væk inden.

Fuglesang i lyse nætter

Endnu synger mange fugle, men det er ved at være sidste chance for at høre nattergalen synge, for omkring sankthans holder den op. Det passer med tidspunktet for æggenes klækning, for med skrigende

sultne unger i reden er der ikke tid til at synge. Nattergalen får i modsætning til mange andre fugle kun et kuld unger om året.

Det gør stærene også, og allerede først i juni forlader ungerne redekassen og skal lære at flyve og selv finde mad. Når det er lært, vil de sammen med de voksne stære trække væk, men de bliver afløst af sværme af stære fra Rusland og Finland.

Solsorten er i gang med andet kuld, og det er andre fugle også.

Rådyr føder sine små sribede lam i juni måned, og er man heldig at støde på et lille lam, skal man lade det være.

I juni kan man i skoven finde en lille klat skum på stilkene af væksternes blade, og det ligner faktisk spyt.

I gamle dage kaldte man det derfor "gøgespyt", men skummet kommer fra en lille larve af skumcikade. Den laver selv skummet for at beskytte sig mod sine fjender. Fjerner man skummet, kan man se larven.

Overalt i naturen har fuglene travlt med at finde føde til ungerne. Ofte er der insekter og larver. Larver fra nældens takvinge æder sig til gengæld fede i de stikkende brændenælder.

De grønne frøer kvækker hele juni, men hunnens æglægning kan også ske hele måneden, og i mange moser kan man samtidig finde både klumper af æg og de små haletudser.

Strandengenes orkideer

Nu er rigtige strandenge ikke noget almindeligt syn på Bornholm. Men vi har noget, der ligner. Det er de meget særprægede

rockpools, som er små vandhuller mellem kystens klipper. De er ofte omgivet af små pletter med kort græs, og der vokser mange spændende blomster – ikke mindst smukke orkideer.

Sådanne findes mange steder langs den østbornholmske klippekyst, men helt i særklasse er strandengen øst for BølsHAVN.

I juni vil øjet fanges af den rødviolette melet kodriver, som er meget sjælden i det øvrige land.

Der vokser også mange af den sjældne kantbælg, som oplyser den lille "eng" med sine citrongule blomster.

Flere steder ses den kødædende vibefedt med sine fedtede blade, og på de klæbrige blade sidder insekter, som bliver opløst af planten og spist. De små blomster kommer i juli.

Men de virkelige solister på dette sted er alle orkideerne. Det drejer sig om majgøgeurt med sorte pletter på bladene og kødfarvet gøgeurt i flere forskellige farver.

Nok se, men ikke røre – alle orkideer er fredede.

De mange blomster på strandengen fortæller, at sommeren er kommet.

Inde i øens moser blomstrer de flotte åkander og sværme af store guldsmede bekræfter det, men naturen har sin egens dagsorden.

Nogle lange fløjt ude over havet kommer fra trækkende regnsøver. Deres og andre vadefugles træk mod syd er allerede indledt, selv om sommeren ikke er begyndt.

Forsiden: Små skumklatter på skovens blade skyldes den lille skumcikade.

Til venstre: En blomstrende hvidtjørn i Slotsgården på Hammershus.